

K prezentaci Ústavu jaderného výzkumu Řež a.s.

V padesátých letech minulého století jsem otevřel na Přírodovědecké fakultě UK jednu z prvních radioizotopových laboratoří a pořádal izotopové kurzy pro externí frekventanty. Mnoho kolegů, zejména ze zdravotnictví, dostalo na základě jejich absolvování svolení k nákupu radioaktivních izotopů. Habilitoval jsem se z biofyziky v oblasti radiobiologie.

Uvádím to jako úvod své poznámky na str. 210, Vesmír 4, 2012. Ve výčtu Hlavních oblastí činnosti ÚJV Řež mi chybí jeden blok: Vztah k veřejnosti. Hysterie, který vypukla po Japonské havárii by měla být mementem, že v jaderné technologii, jako v každé nové technologii, je v demokratické společnosti nezbytné získat podporu, nebo alespoň toleranci veřejnosti.

Je pravda, že Fukušima hysterii tlumil interaktivní web, kde občané mohli klást otázky. Ale to bylo ex post. Úsilí o získání veřejnosti musí přijít dříve, než se zavede příslušná technologie nebo novinka. Přenechat první tah oponentům a pak bránit, vyvracet hrozby a vysvětlovat, zkrátka nechat se vmanipulovat do obrany, je taktika, kterou ochotně zhodnotí každý fotbalový nebo hokejový fanoušek.

ÚJV může využít nejen vlastní činnosti: co ví veřejnost o radiofarmakách, jak ocení přínos neutronové aktivační analýzy, co ví o tzv. gamapolích, kde se studuje mutagenese? Navíc lze využít i výzkumu v sousedství - Mezinárodní organizace IAEA ve Vídni a v laboratořích v Seibersdorfu. Jistě by naše veřejnost ocenila mnohé jejich výsledky.

Pohled do historie různých technologií ukáže i ekonomům, že investice do PR se mnohonásobně vrátí. Doba je taková. Dnes by František Křižík nemohl jen tak spustit obloukové lampy. Musel by na to mít řadu papírů a mluvilo by mu do toho mnoho organizací. A což teprve Edward Jenner, který 4. května 1796 udělal tři zářezy do kůže na ruce osmiletého James Phippse a zavedl do nich obsah vředu ženy trpící kravskými neštovicemi. Po šesti týdnech infikoval hoča pravými neštovicemi. Chlapec zůstal zdrav. Dnes by ho etické komise roztrhaly, ne-li dostaly do vězení a vakcinaci bychom neměli. Této době se musíme přizpůsobit.

Jaroslav Drobník